

לטלטל את המערכת, אך לא להרוס אותה. המועמדים מקרון ולה פן בעימות הטלוויזיוני, השבוע

צילום: אי.אף.פי

בבחירות בארה"ב טענו שלקלינטון יש ביטוח: ההצבעה המוקדמת במרכזי הערים. התברר שהפוליסה שלה לא בתוקף. מקרון מקווה שהאנטיתזה שיצר ללה פן תהיה הפוליסה שלו. לא בטוח שזה יספיק

טוב דיו כדי להמשיך באותה הדרך, או שהגיע הזמן להמר על דרך חדשה. הפעם קיבלנו טוויסט שונה: הדרך חדשה בכל מקרה, והשאלה היא אם יש לצ' עוד לבד או במסגרת כלשהי.

לה פן מקווה שרגע לפני שהבוחר יקבל את החל"טו, הוא ישאל שלוש שאלות מרכזיות: האם מצבו הכלכלי טוב יותר מאשר לפני עליית הולנר (נראה שלא, לנוכח חמש שנות הדריכה במקום של הולנר חסר המעוף)? האם הוא חש בטוח יותר אחרי מת"קפות הטרור חסרות התקדים שחוותה צרפת בשנתיים האחרונות (וכאן התשובה ברורה אף יותר)? והאם זהותו כצרפתי נמצאת בסכנה הולכת וגדלה? מקרון, מצידו, מקווה שהמצביעים, גם אם יענו בחיוב על השאלות האלו, יביטו בלה פן ויקבלו החלטה נכונה. שיבחרו, בתקופה רגישה כזו, לתת את המושכות לאדם אחראי יותר. אחד שיטלטל את המערכת, אך לא יהרוס אותה.

מי שישווה מפה של מוקרי האבטלה בצרפת למפה של מוקרי התמיכה העיקריים בלה פן, יגלה שמדובר בשתי מפות כמעט זהות. בנובמבר האחרון למדנו שעם כוונות טובות לא מנצחים בבחירות: צריך להגיע לעיירות מוכות האבטלה ולבקש את קולם של המצביעים. הילארי סירבה לצאת מאזור הנוחות שלה, אך טראמפ חרש את אמריקה ולכן הצליח לנצח במקומות שהצביעו לרמוקריס בלבד במשך שלושה עשורים.

גם לה פן מנסה להגיע לכל מקום אפשרי – ואפילו התקבלה כגיבורה במפעל בסכנת סגירה, בעיר הולדתו של מקרון. בבחירות האלו לה אין מה להפסיד, בעוד למקרון יש את כל הסיבות בעולם לחשוש: הפער בסקרים מצמצם מרגע לרגע, חלק מתומכיו לוקים בשאננות, ורבים ממצביעי השמאל הנאמנים למלגשון יחרימו את הבחירות. אם מקדון יפסיד, יוכל לפחות להתנחם במשפט האלמותי מקובלנקה: "תמיד תהיה לנו פאריס".

אך פאריס אינה צרפת – ממש כפי שהערים הגדולות בארה"ב אינן אותן העיירות באוהיו, במישיגן ובפנסילבניה, שחסמו את דרכה של קלינטון לבית הלבן. ■

ההתבטאויות האלו נשמעות לכם מוכרות? לא לחינם. הקרב הוא בין מועמדת שמנסה לחקות את סגנון ההגשה הישיר של טראמפ, לבין מועמד שמתעקש לספק הסברים פילוסופיים ומסורבלים בדומה לברק אובאמה. מי אמר שרק בארה"ב יש דרמה? שלוש נפגשו מקרון ולה פן לעימות אחד על אחד. שעתיים וחצי של קרב אינטנסיבי ובוטה במיוחד, שהעיד כי השניים הסירו את הכפפות באופן סופי.

המועמדים היריבים, שישבו אחד מול השנייה, התאמצו לשכנע את 18 האחוזים מהמצביעים שעדיין מתלבטים. מקרון ניצל שוב ושוב את הזמן שקיבל כדי לתקוף את לה פן ולשכנע את הבוחרים לא לקנות את מרכולתה. "האסטרטגיה שלך היא הפצת המון שקרים", הטיח בה. בשלב מסוים אף התעקש להתעכב ארוכות על אמירתה השנויה במחלוקת, שלפיה צרפת לא נושאת באחריות לגירוש היהודים למחנות ההשמדה במלחמת העולם השנייה. לה פן, כדרכה, לא היססה לתקוף את היריב מתחת לחגורה ("אתה מנסה לשחק אתי כמו מורה ותלמיד", עקצה את יריבה בהתייחס לנישואיו למור רתו מהתיכון, המבוגרת ממנו ב-24 שנים).

מבחינת מקרון, זה היה מבחן מהמעלה הראשון. הבוחר הצרפתי בחן אותו בשבע עיניים ושאל שאלה פשוטות: האם הפוליטיקאי הצעיר יכול להדייב מלחמה שערה למען עצמו, וכך להוכיח שיוכל להילחם גם למעני, האזרח הקטן?

מבחינת לה פן, מנגד, המשימה היתה פשוטה יותר: להיות נשיאותית. הרי לשיטתה עצם העימות הוא בגדר הישג תודעתי בלתי מבוטל, שרק קירב אותה אל יעדה. העימות עצמו היה, כנראה, הצל"ח לשני הצדדים. אך נראה כי הדרך שבה ישווקו הקמפיינים את הופעת מועמדיהם חשובה לא פחות.

תמיד תהיה לו פאריס

בחירות מתנקזות בדרך כלל לרגע אחד, שבו המצביע שואל את עצמו מאחורי הפרגוד אם מצבו

הסקרים אמנם הוכיחו את עצמם בסיבוב הראשון, אך הפעם, כאמור, מדובר בסיבוב שני ראשון מסוגו. עדיין אין דפוסי הצבעה היסטוריים שאפשר להישען עליהם בתחזיות. אגב, בבחירות בארה"ב טענו כי להילארי קלינטון יש פוליסת ביטוח: ההצבעה המוקדמת ההמונית במרכזי אוכלוסייה עירוניים. ביום הדין התברר שהפוליסה שלה לא היתה בתוקף. מקרון מקווה כי העובדה שהוא מהווה אנטיתזה ללה פן תשמש פוליסת הביטוח שלו. לא בטוח שזה מספיק.

הבעיה במדיום, לא במסר

הבעיה של מקרון היא שעצם מועמדותו – כמו עמד מרכז בלתי מוגדר – יוצר עבורו דילמה בכך שאינו יכול להציג לבוחרים מסר ברור וקליט. לה פן, על כל המורכבות האידיאולוגית שלה ושל מפלגתה, נטולת התחבטויות ומדברת אל הבוחרים בגובה העיניים.

"שיטפון המילים של מקרון, המושגים הטכנוקרטיים והמשפטים הארוכים – כל אלה מקשים עליו לגייס תמיכה בקרב הציבור", העריכו שלי שום בסוכנות הידיעות "בלומברג", "במיוחד משום שהוא מתמודד מול מועמדת פופוליסטית, שמדברת בסאונד-בייטים טעונים".

לה פן, שמכנה את מקרון "מועמד האוליגרכים והבנקאים" (כשל עבורו בבנק רוטשילד; א"ל), מתכוונת לתקוף אותו שוב ושוב ולהוכיח כי אינו יכול להתחבר לאדם הפשוט. "בלומברג" ציינו כי הבעיה של מקרון היא לא המסר, אלא המדיום. "כשהוא מדבר, אני פשוט לא מבינה אותו", אמרה מצביעה בת 48 לסוכנות, "אולי אני פשוט טיפשה מדי עבור מר מקרון".

בעימות שנערך בין חמשת המועמדים המובילים לפני הסיבוב הראשון, לה פן הצליחה להביך את מקרון כשהציגה אותו ככרברן: "אתה דיברת במשך שבע דקות שלמות ולא אמרת כלום, שום דבר אחד גדול... ואנחנו לא יודעים מה בכלל אתה רוצה".